

Návrh Medzinárodného dohovoru na ochranu všetkých osôb pred nedobrovoľným zmiznutím

Preambula

Zmluvné štáty tohto dohovoru,

berúc do úvahy povinnosť štátov podľa Charty Organizácie Spojených národov podporovať všeobecné rešpektovanie a dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd,

so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv,

taktiež pripomínajúc Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach a všetky ostatné relevantné medzinárodné nástroje v oblasti ľudských práv, humanitárneho práva a medzinárodného trestného práva,

pripomínajúc Deklaráciu o ochrane všetkých osôb pred nedobrovoľným zmiznutím, ktorú prijalo Valné zhromaždenie Organizácie Spojených národov vo svojej rezolúcii 47/133 z 18. decembra 1992,

uvedomujúc si mimoriadnu závažnosť nedobrovoľného zmiznutia, ktoré sa považuje za trestný čin a za určitých okolností vymedzených v medzinárodnom práve, zločin proti ľudskosti,

v odhodlaní predchádzať nedobrovoľným zmiznutiam a bojovať proti netrestaniu za trestný čin nedobrovoľného zmiznutia,

berúc do úvahy právo každého človeka na to, aby nebol vystavený nedobrovoľnému zmiznutiu, právo obetí na spravodlivosť a odškodnenie,

opätovne potvrdzujúc právo každej obete dozvedieť sa pravdu o okolnostiach nedobrovoľného zmiznutia a o osude zmiznutej osoby a právo slobodne požadovať a dostať neustranné informácie v tomto smere,

dohodli sa na týchto článkoch:

I. ČASŤ

Článok 1

1. Nikto nebude vystavený nedobrovoľnému zmiznutiu.
2. Žiadne výnimočné okolnosti akéhokoľvek druhu, či už vojnový stav alebo hrozba vojny, vnútorná politická nestabilita alebo akýkoľvek iný stav verejnej núdze sa nesmie použiť ako ospravedlnenie pre nedobrovoľné zmiznutie.

Článok 2

Na účely tohto dohovoru sa za nedobrovoľné zmiznutie považuje zadržanie, väzba, únos alebo akákoľvek iná forma pozbavenia slobody, ktorých sa dopustili zástupcovia štátu alebo osoby alebo skupiny osôb, ktoré konajú s poverením, za podpory alebo s tichým súhlasom štátu, s následným odmietnutím potvrdiť pozbavenie slobody alebo zatajením osudu alebo miesta pobytu zmiznutej osoby, v dôsledku čoho je taká osoba postavená mimo ochrany zákona.

Článok 3

Každý zmluvný štát prijme potrebné opatrenia na vyšetrenie činov vymedzených v článku 2, ktoré spáchali osoby alebo skupiny osôb konajúce bez poverenia, podpory alebo s tichým súhlasom štátu, a na postavenie zodpovedných pred súd.

Článok 4

Každý zmluvný štát prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa nedobrovoľné zmiznutie považovalo za trestný čin podľa jeho trestného práva.

Článok 5

Rozsiahle alebo systematické praktiky nedobrovoľného zmiznutia sa považujú za zločin proti ľudskosti vymedzený v použiteľnom medzinárodnom práve a budú niesť dôsledky ustanovené v takom použiteľnom medzinárodnom práve.

Článok 6

1. Každý zmluvný štát prijme potrebné opatrenia, aby sa za trestne zodpovedného považovali aspoň:
 - (a) Každá osoba, ktorá spácha, prikáže, domáha sa alebo navedie na spáchanie, pokúsi sa o spáchanie nedobrovoľného zmiznutia, alebo je jeho spolupáchateľom alebo účastníkom;
 - (b) nadriadený, ktorý:
 - (i) vedel alebo vedome nezohľadnil informácie, ktoré jasne naznačovali, že jeho podriadení pod jeho alebo jej účinnou právomocou a kontrolou páchali alebo sa chystali spáchať trestný čin nedobrovoľného zmiznutia;
 - (ii) vykonával účinnú zodpovednosť za činnosti a kontrolu nad činnosťami, ktoré sa považujú za súvisiace s trestným činom nedobrovoľného zmiznutia; a
 - (iii) neurobil všetky potrebné a vhodné opatrenia v rámci svojej právomoci na zabránenie alebo potlačenie spáchania nedobrovoľného zmiznutia, alebo nepostúpil vec príslušným orgánom za účelom vyšetrovania a trestného stíhania;
 - (c) Pododsek (b) vyššie sa nedotýka vyšších štandardov zodpovednosti, ktoré sú použiteľné podľa príslušného medzinárodného práva na vojenského veliteľa alebo na osobu, ktorá účinne vykonáva funkciu vojenského veliteľa.

2. Žiadne nariadenie alebo pokyn od akéhokoľvek verejného orgánu, občianskeho, vojenského alebo iného sa nesmie použiť na ospravedlnenie trestného činu nedobrovoľného zmiznutia.

Článok 7

1. Každý zmluvný štát ustanoví trestnosť činu nedobrovoľného zmiznutia primeranými trestami, v ktorých zohľadní jeho mimoriadnu závažnosť.
2. Každý zmluvný štát, môže stanoviť:
 - (a) poľahčujúce okolnosti, najmä pre osoby, ktoré po tom, ako boli zapletené do spáchania nedobrovoľného zmiznutia, účinne prispeli k tomu, že zmiznutá osoba bola privedená živá, alebo umožnili objasnenie prípadov nedobrovoľného zmiznutia alebo identifikáciu páchateľov nedobrovoľného zmiznutia;
 - (b) priťažujúce okolnosti bez toho, aby boli dotknuté ostatné trestné konania, najmä v prípade úmrtia zmiznutej osoby alebo spáchania nedobrovoľného zmiznutia voči tehotnej žene, maloletým, invalidným osobám alebo iným obzvlášť zraniteľným osobám.

Článok 8

Bez toho, aby bol dotknutý článok 5,

1. Zmluvný štát, ktorý uplatňuje premlčanie vo vzťahu k nedobrovoľného zmiznutiu, prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby premlčacia lehota pre trestné konanie
 - (a) bola dlhá a primeraná mimoriadnej závažnosti tohto trestného činu,
 - (b) začínala sa od momentu ukončenia trestného činu nedobrovoľného zmiznutia, pričom sa zohľadní jeho pokračovací charakter.
2. Každý zmluvný štát zaručí právo obetí nedobrovoľného zmiznutia na účinný opravný prostriedok počas premlčacej lehoty.

Článok 9

1. Každý zmluvný štát prijme potrebné opatrenia, aby mal právomoc stíhať trestný čin nedobrovoľného zmiznutia:
 - (a) ak bol trestný čin spáchaný na ktoromkoľvek území patriacom pod jeho súdnu právomoc, alebo na palube lode alebo lietadla registrovaného v tom štáte;
 - (b) ak je údajný páchateľ jeho štátnym občanom;
 - (c) ak je zmiznutá osoba jeho štátnym občanom a zmluvné štáty to považujú za vhodné.
2. Každý zmluvný štát prijme obdobne potrebné opatrenia, aby mal právomoc stíhať trestný čin nedobrovoľného zmiznutia, keď sa údajný páchateľ nachádza na ktoromkoľvek území patriacom pod jeho právomoc, pokiaľ ho nevydá alebo neodovzdá do iného štátu v súlade so svojimi medzinárodnými záväzkami alebo ho neodovzdá medzinárodnému trestnému tribunálu, ktorého právomoc predtým uznal.
3. Tento dohovor nevylučuje žiadnu ďalšiu trestnú právomoc uplatňovanú v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom.

Článok 10

1. Ak je po preskúmaní dostupných informácií ktorýkoľvek zmluvný štát, na území ktorého sa nachádza osoba podozrivá zo spáchania trestného činu nedobrovoľného zmiznutia, presvedčený, že to vyžadujú okolnosti, vezme osobu do väzby alebo prijme iné zákonné opatrenia potrebné na zabezpečenie jej prítomnosti. Väzba a iné zákonné opatrenia musia byť v súlade s právnym poriadkom toho zmluvného štátu, avšak môže trvať len tak dlho, ako je to potrebné na zabezpečenie prítomnosti tejto osoby na trestnom konaní, konaní o odovzdaní alebo vydaní.
2. Zmluvný štát, ktorý prijal opatrenia uvedené v odseku 1, okamžite vykoná predbežné vyšetrowanie alebo vyšetrowania na určenie skutkového stavu. O opatreniach, ktoré prijal v súlade s článkom 9 odsek 1, vrátane zadržania a okolností oprávňujúcich na zadržanie a o zisteniach svojho predbežného vyšetrowania alebo vyšetrowaní informuje zmluvné štáty uvedené v článku 9 ods. 1 a uvedie, či má v úmysle uplatniť svoju právomoc.
3. Každá osoba vo väzbe podľa odseku 1 môže ihneď komunikovať s najbližším príslušným zástupcom štátu, ktorého je štátnym občanom, alebo ak ide o osobu bez štátneho občianstva, so zástupcom štátu, v ktorom má obvyklý pobyt.

Článok 11

1. Zmluvný štát, na ktorého území pod jeho právomocou sa nájde osoba podozrivá zo spáchania trestného činu nedobrovoľného zmiznutia, postúpi prípad svojim príslušným orgánom za účelom trestného stíhania, ak túto osobu nevydá inému štátu v súlade so svojimi medzinárodnými záväzkami alebo neodovzdá medzinárodnému trestnému tribunálu, ktorého súdnu právomoc uznal.
2. Tieto orgány rozhodnú takým istým spôsobom, ako v prípade akéhokoľvek iného bežného trestného činu závažnej povahy podľa právneho poriadku toho zmluvného štátu. V prípadoch uvedených v článku 9 ods. 2 nesmú byť štandardy dokazovania vyžadované pre trestné stíhanie a odsúdenie v žiadnom prípade menej prísne ako tie, ktoré sa uplatnia v prípadoch uvedených v článku 9 ods. 1.
3. Každému, proti komu sa začne konanie v súvislosti s trestným činom nedobrovoľného zmiznutia, sa zaručí spravodlivé zaobchádzanie na všetkých stupňoch konania. Každý, proti komu sa vedie trestné konanie pre trestný čin nedobrovoľného zmiznutia, má mať výsadu spravodlivého procesu pred príslušným, nezávislým a nestranným súdom alebo tribunálom ustanoveným zákonom.

Článok 12

1. Každý zmluvný štát zabezpečí, aby každý, kto tvrdí, že osoba bola vystavená nedobrovoľnému zmiznutiu, mal právo oznámiť tieto skutočnosti príslušným orgánom, ktoré promptne a nestranne preskúmajú toto tvrdenie a podľa potreby bezodkladne začnú dôkladné a nestranné vyšetrowanie. Ak je to potrebné, príjmu sa vhodné postupy na zabezpečenie toho, aby sťažovateľ, svedkovia, príbuzní zmiznutej

osoby a ich obhajca, ako aj osoby zúčastnené na vyšetrovaní, boli chránené proti každému zlému zaobchádzaniu alebo zastrášaniam v dôsledku sťažnosti alebo predloženia akéhokoľvek dôkazu.

2. Ak existujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že osoba bola vystavená nedobrovoľnému zmiznutiu, orgány uvedené v odseku 1 začnú vyšetrovanie, aj keď neexistuje žiadna formálna sťažnosť.
3. Každý zmluvný štát zabezpečí, aby orgány uvedené v odseku 1:
 - (a) mali potrebné právomoci a prostriedky na efektívne vedenie vyšetrovania, vrátane prístupu k dokumentácii a iným dôležitým informáciám pre ich vyšetrovanie;
 - (b) mali prístup, ak je to potrebné, s predchádzajúcim súhlasom justičného orgánu, ktorý okamžite vo veci rozhodne, na ktorékoľvek miesto zadržania alebo na akékoľvek iné miesto, o ktorom existujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že sa tam môže nachádzať zmiznutá osoba.
4. Každý zmluvný štát prijme potrebné opatrenia na zabránenie a potrestanie činov, ktoré majú viesť k vyšetrovaniu. Zabezpečí najmä, aby osoby podozrivé zo spáchania trestného činu nedobrovoľného zmiznutia neboli v takom postavení, aby ovplyvňovali postup vyšetrovania prostredníctvom nátlaku alebo činov zastrášaniam alebo odplaty zameraných proti sťažovateľovi, svedkom, príbuzným zmiznutej osoby alebo ich obhajcovi, alebo proti osobám zúčastneným na vyšetrovaní.

Článok 13

1. Trestný čin nedobrovoľného zmiznutia sa na účely vydávania medzi zmluvnými štátmi nepovažuje za politický trestný čin, za trestný čin súvisiaci s politickým trestným činom alebo za trestný čin politicky motivovaný. Preto žiadosť o vydanie založenú na takom trestnom čine nemožno zamietnuť len na základe týchto dôvodov.
2. Trestný čin nedobrovoľného zmiznutia sa považuje za zahrnutý medzi extradičné trestné činy v každej zmluve o vydávaní existujúcej medzi zmluvnými štátmi pred nadobudnutím platnosti tohto dohovoru.
3. Zmluvné štáty sa zaväzujú zahrnúť trestný čin nedovoleného zmiznutia medzi extradičné trestné činy v každej zmluve o vydávaní, ktorú následne uzavrú medzi sebou.
4. Ak zmluvný štát, ktorý podmieňuje vydávanie existenciou zmluvy, dostane žiadosť o vydanie od iného zmluvného štátu, s ktorým nemá zmluvu o vydávaní, môže považovať tento dohovor za právny základ pre vydanie vo vzťahu k trestnému činu nedobrovoľného zmiznutia.
5. Zmluvné štáty, ktoré nepodmieňujú vydávanie existenciou zmluvy, uznajú medzi sebou trestný čin nedobrovoľného zmiznutia za extradičný trestný čin.
6. Na vydanie sa v každom prípade vzťahujú podmienky ustanovené právnym poriadkom dožiadaného zmluvného štátu alebo použiteľnými zmluvami o vydávaní, najmä pokiaľ ide o podmienky týkajúce sa minimálnej trestnej sadzby, pre ktorú je možné vydanie a dôvody, z ktorých môže dožiadaný zmluvný štát odmietnuť vydanie alebo pre ktoré ho môže povoliť za určitých podmienok.
7. Nič v tomto dohovore nemožno vykladať tak, že ukladá povinnosť vydať, ak dožiadaný zmluvný štát má opodstatnené dôvody domnievať sa, že žiadosť bola podaná za účelom trestného stíhania alebo potrestania osoby z dôvodu pohlavia, rasy, vierovyznania, národnosti, etnického pôvodu, politických názorov alebo

príslušnosti ku konkrétnej sociálnej skupine, alebo že by vybavenie žiadosti spôsobilo ujmu tejto osobe z ktoréhokol'vek z týchto dôvodov.

Článok 14

1. Zmluvné štáty si navzájom poskytnú najväčšiu mieru vzájomnej právnej pomoci v súvislosti s trestným konaním pre trestný čin nedobrovoľného zmiznutia, vrátane poskytnutia všetkých dôkazov, ktoré majú k dispozícii a ktoré sú potrebné pre konanie.
2. Na takúto vzájomnú právnu pomoc sa vzťahujú podmienky ustanovené vnútroštátnym právnym poriadkom dožiadaného zmluvného štátu alebo použiteľnými zmluvami o vzájomnej právnej pomoci, najmä pokiaľ ide o podmienky týkajúce sa dôvodov, na základe ktorých môže dožiadaný zmluvný štát odmietnuť poskytnutie vzájomnej právnej pomoci alebo ju podmieniť určitými podmienkami.

Článok 15

Zmluvné strany navzájom spolupracujú a poskytnú si najväčšiu mieru vzájomnej pomoci s cieľom pomôcť obetiam nedobrovoľného zmiznutia a pri pátraní, lokalizácii a oslobodení zmiznutých osôb a v prípade úmrtia pri ich exhumácii a identifikácii a navrátení ich pozostatkov.

Článok 16

1. Žiaden zmluvný štát nevyhostí, nevráti („refouler“), neodovzdá alebo nevydá osobu inému štátu, ak existujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že by bola vystavená nebezpečenstvu nedobrovoľného zmiznutia.
2. Na účely určenia, či také dôvody existujú, zohľadnia príslušné orgány všetky relevantné faktory, vrátane, ak je to vhodné, existencie trvalého systému hrubého, flagrantného alebo masového porušovania ľudských práv alebo vážneho porušovania medzinárodného humanitárneho práva.

Článok 17

1. Nikto nebude držaný v tajnej väzbe.
2. Bez toho, aby boli dotknuté iné medzinárodné záväzky zmluvného štátu vo vzťahu k pozbaveniu osobnej slobody, každý zmluvný štát vo svojom zákonodarstve:
 - (a) Ustanoví podmienky, za ktorých možno vydávať príkazy na pozbavenie slobody,
 - (b) uvedie tie orgány, ktoré sú oprávnené nariadiť pozbavenie slobody,
 - (c) zaručí, aby každá osoba pozbavená slobody bola zadržovaná výlučne na miestach na pozbavenie slobody, ktoré sú úradne uznané a pod úradným dohľadom,
 - (d) zaručí, aby každá osoba pozbavená slobody bola oprávnená komunikovať so svojou rodinou, obhajcom alebo s akoukoľvek inou osobou podľa vlastného výberu a byť nimi navštevovaná len s výhradou podmienok ustanovených zákonom, alebo ak ide o cudzinca, komunikovať so svojimi konzulárnymi úradmi v súlade s použiteľným medzinárodným právom,

- (e) zaručí prístup príslušným a zo zákona oprávneným orgánom a inštitúciám na miesta, kde sa nachádzajú osoby pozbavené slobody, a ak je to potrebné, s predchádzajúcim povolením justičného orgánu,
 - (f) zaručí, aby každá osoba pozbavená slobody, alebo v prípade podozrenia z nedobrovoľného zmiznutia, keďže osoba pozbavená slobody nie je schopná uplatniť toto právo, každý s oprávneným záujmom/nárokom, ako sú príbuzní osoby pozbavenej slobody, ich zástupcovia alebo ich obhajca, bola oprávnená za každých okolností začať konanie pred súdom, aby súd mohol bezodkladne rozhodnúť o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadiť prepustenie osoby, ak ide o nezákonné pozbavenie slobody.
3. Každý zmluvný štát zabezpečí zostavenie a udržiavanie jedného alebo niekoľkých aktualizovaných registrov a/alebo záznamov osôb pozbavených slobody, ktorý sa na žiadosť okamžite sprístupní každému justičnému alebo inému príslušnému orgánu alebo inštitúcii oprávneným na tento účel na základe právneho poriadku dotknutého zmluvného štátu alebo iného relevantného medzinárodného právneho nástroja, ktorého zmluvnou stranou je dotknutý štát. Informácie obsiahnuté v nich majú zahŕňať ako minimum:
- (a) totožnosť osoby pozbavenej slobody,
 - (b) dátum, čas a miesto, na ktorom bola osoba pozbavená slobody a totožnosť orgánu, ktorý osobu pozbavil slobody,
 - (c) orgán, ktorý nariadil pozbavenie slobody a dôvody pozbavenia slobody,
 - (d) orgán zodpovedný za dohľad nad pozbavením slobody,
 - (e) miesto pozbavenia slobody, dátum a čas prijatia na miesto pozbavenia slobody a orgán zodpovedný za miesto pozbavenia slobody,
 - (f) údaje týkajúce sa zdravotného stavu osoby pozbavenej slobody,
 - (g) v prípade úmrtia počas pozbavenia slobody, okolnosti a príčina smrti a miesto uloženia pozostatkov,
 - (h) dátum a čas prepustenia alebo premiestnenia na iné miesto väzby, miesto určenia a orgán zodpovedný za premiestnenie.

Článok 18

1. Každý zmluvný štát zaručí, s výhradou článkov 19 a 20, každému s oprávneným nárokom na tieto informácie, ako sú príbuzní osoby pozbavenej slobody, ich zákonní zástupcovia alebo ich obhajca, prístup prinajmenšom k týmto informáciám:
- (a) orgán, ktorý nariadil pozbavenie slobody,
 - (b) dátum, čas a miesto, na ktorom bola osoba pozbavená slobody a prijatá na miesto pozbavenia slobody,
 - (c) orgán zodpovedný za dohľad nad pozbavením slobody,
 - (d) miesto pobytu osoby pozbavenej slobody a v prípade premiestnenia na iné miesto pozbavenia slobody, aj miesto určenia a orgán zodpovedný za premiestnenie,
 - (e) dátum, čas a miesto prepustenia,
 - (f) údaje týkajúce sa zdravotného stavu osoby pozbavenej slobody,
 - (g) v prípade úmrtia počas pozbavenia slobody, okolnosti a príčina smrti a miesto uloženia pozostatkov.
2. Ak je to vhodné, prijímú sa vhodné opatrenia na ochranu osôb uvedených v odseku 1, ako aj osôb zúčastnených na vyšetrovaní, pred zlým zaobchádzaním, zastrášaním alebo potrestaním v dôsledku pátrania po informáciách týkajúcich sa osôb pozbavených slobody.

Článok 19

1. Osobné údaje, vrátane lekárskeho a genetického údajov, ktoré sa zhromaždia a/alebo odovzdajú v rámci pátrania po zmiznutej osobe sa nepoužijú ani nesprístupnia na iné účely ako pátranie po zmiznutej osobe. Toto sa netýka použitia takých informácií v trestnom konaní vo veci trestného činu nedobrovoľného zmiznutia ani uplatnenia práva na dosiahnutie odškodnenia.
2. Zhromažďovaním, spracovaním, použitím a uchovávaním osobných údajov, vrátane lekárskeho a genetického údajov, sa neporušia ani nenastane účinok porušenia ľudských práv, základných slobôd alebo ľudskej dôstojnosti jednotlivca.

Článok 20

1. Právo na informácie uvedené v článku 18 možno obmedziť, iba ak je osoba pod ochranou zákona a pozbavenie slobody podlieha justičnej kontrole, a to výnimočne, ak je to nutné a keď je tak ustanovené zákonom a ak by malo odovzdanie informácií negatívny vplyv na súkromie alebo bezpečnosť osoby, marilo by vyšetrenie trestného činu, alebo z iných rovnocenných dôvodov v súlade s právnym poriadkom a v súlade s uplatniteľným medzinárodným právom a s cieľmi tohto dohovoru. V žiadnom prípade nesmú existovať žiadne obmedzenia práva na informácie uvedené v článku 18, ktoré by mohli zakladať skutkovú podstatu konania uvedené v článku 2 alebo by mohli byť porušením článku 17 odsek 1.
2. Bez toho, aby bolo dotknuté posúdenie zákonnosti pozbavenia slobody osoby, zmluvné štáty zaručia osobám uvedeným v článku 18 odsek 1 právo na okamžitý a účinný právny opravný prostriedok ako prostriedok na bezodkladné získanie informácií uvedených v článku 18 odsek 1. Toto právo na opravný prostriedok nesmie byť odložené alebo obmedzené za žiadnych okolností.

Článok 21

Každý zmluvný štát prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby osoby pozbavené slobody boli prepustené takým spôsobom, ktorý umožní spoľahlivé overenie, že boli skutočne prepustené. Každý zmluvný štát takisto prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie fyzickej integrity takých osôb a ich schopnosti v plnom rozsahu uplatniť svoje práva v čase prepustenia bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek povinnosti, ktorým také osoby môžu podliehať podľa vnútroštátneho právneho poriadku.

Článok 22

Bez toho, aby bol dotknutý článok 6, každý zmluvný štát prijme potrebné opatrenia na zabránenie a potrestanie nasledujúceho konania:

- (a) zdržiavanie a marenie opravných prostriedkov uvedených v článku 17 odsek 2 písm. (f) a článku 20 odsek 2,
- (b) nezaznamenanie pozbavenia slobody akejkoľvek osoby, alebo zaznamenanie akejkoľvek informácie, o ktorej zodpovedný úradník za úradný register vedel alebo mal vedieť, že je nesprávna,
- (c) odmietnutie poskytnúť informácie o pozbavení slobody osoby, alebo poskytnutie nesprávnych informácií, aj keď boli splnené zákonné požiadavky na poskytnutie takých informácií.

Článok 23

1. Každý zmluvný štát zabezpečí, aby odborná príprava personálu orgánov vykonávania práva, občianskeho alebo vojenského, zdravotníckeho personálu, verejných úradníkov a iných osôb, ktoré sa môžu zúčastňovať na väzbe alebo liečbe ktorejkoľvek osoby pozbavenej slobody, obsahovala potrebné vzdelávanie a informácie o príslušných ustanoveniach tohto dohovoru s cieľom:
 - (a) predísť zapojeniu sa takých úradníkov do nedobrovoľných zmiznutí,
 - (b) zdôrazniť dôležitosť predchádzania a vyšetrovania v súvislosti s nedobrovoľnými zmiznutiami,
 - (c) zabezpečiť, aby sa uznala naliehavá potreba riešiť prípady nedobrovoľného zmiznutia.
2. Každý zmluvný štát zabezpečí, aby boli zakázané príkazy alebo pokyny, ktoré nariaďujú, povoľujú alebo podporujú nedobrovoľné zmiznutie. Každý zmluvný štát zaručí, aby osoba, ktorá odmietne uposlúchnuť taký príkaz, nebola potrestaná.
3. Každý zmluvný štát prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby osoby uvedené v odseku 1, ktoré majú dôvod domnievať sa, že došlo k nedobrovoľnému zmiznutiu alebo je naplánované, ohlásili danú vec svojim nadriadeným a v prípade potreby príslušným úradom alebo orgánom, ktorým bola zverená právomoc na preskúmanie alebo opravný prostriedok.

Článok 24

1. Na účely tohto dohovoru „obeť“ znamená zmiznutú osobu a každého jednotlivca, ktorý utrpel ujmu ako priamy následok nedobrovoľného zmiznutia.
2. Každá obeť má právo poznať pravdu o okolnostiach nedobrovoľného zmiznutia, o priebehu a výsledkoch vyšetrovania a o osude zmiznutej osoby. Každý zmluvný štát prijme vhodné opatrenia v tomto smere.
3. Každý zmluvný štát prijme všetky vhodné opatrenia za účelom pátrania, lokalizácie a oslobodenia zmiznutých osôb a v prípade úmrtia za účelom nájdenia, vzdania úcty a navrátenia ich pozostatkov.
4. Každý zmluvný štát zabezpečí vo svojom právnom systéme, aby obeť nedobrovoľného zmiznutia mali právo dosiahnuť odškodnenie a okamžitú, spravodlivú a primeranú náhradu škody.
5. Právo na dosiahnutie odškodnenia uvedené v odseku 4 zahŕňa materiálne a morálne škody a kde je to vhodné, iné formy odškodnenia, akými sú:
 - (a) reštitúcia,
 - (b) rehabilitácia,
 - (c) satisfakcia, vrátane navrátenia dôstojnosti a reputácie,
 - (d) záruky neopakovania.

6. Bez toho, aby bol dotknutý záväzok pokračovať vo vyšetrovaní až do objasnenia osudu zmiznutej osoby, každý zmluvný štát prijme príslušné kroky s ohľadom na právne pomery zmiznutých osôb, ktorých osud nebol objasnený, a ich príbuzných v takých oblastiach, ako je sociálne zabezpečenie, finančné záležitosti, rodinné právo a majetkové práva.
7. Každý zmluvný štát zaručí právo na slobodné zakladanie a členstvo v organizáciách a združeniach, ktoré sa snažia zistiť okolnosti nedobrovoľných zmiznutí a osudy zmiznutých osôb a pomáhať obetiam nedobrovoľného zmiznutia.

Článok 25

1. Každý zmluvný štát prijme potrebné opatrenia na zabránenie a potrestanie podľa svojho trestného práva:
 - (a) protiprávneho odsunu detí, ktoré sú vystavené nedobrovoľnému zmiznutiu, detí, ktorých otec, matka alebo zákonný opatrovník je vystavený nedobrovoľnému zmiznutiu alebo detí, ktoré sa narodili počas zajatia matky vystavenej nedobrovoľnému zmiznutiu,
 - (b) sfaľovania, zatajania alebo zničenia dokladov potvrdzujúcich pravú totožnosť detí uvedených v pododseku (a).
2. Každý zmluvný štát prijme potrebné opatrenia na vypátranie a zistenie totožnosti detí uvedených v odseku 1 (a) a ich navrátenie do ich pôvodných rodín v súlade so právnymi postupmi a uplatniteľnými medzinárodnými dohodami.
3. Zmluvné štáty si budú navzájom pomáhať pri pátraní, zisťovaní totožnosti a miesta pobytu detí uvedených v odseku 1(a).
4. S ohľadom na nutnosť chrániť najlepšie záujmy detí uvedených v odseku 1(a) a ich právo na zachovanie alebo obnovenie svojej totožnosti, ako aj svojej štátnej príslušnosti, mena a rodinných vzťahov, ktoré sú uznané zákonom, zmluvné štáty, ktoré uznávajú systém adopcie alebo inú formu osvojenia detí, budú mať vhodné zákonné postupy na preskúmanie postupu adopcie alebo osvojenia a podľa potreby na vyhlásenie každej adopcie alebo osvojenia detí, ktoré vznikli následkom nedobrovoľného zmiznutia, za neplatné.
5. V každom prípade a najmä vo všetkých záležitostiach súvisiacich s týmto článkom sa budú zohľadňovať predovšetkým najlepšie záujmy dieťaťa a dieťa, ktoré je schopné vytvárať si svoje vlastné názory, bude mať právo slobodne vyjadriť tieto názory, pričom sa názorom dieťaťa bude prikladať náležitý význam podľa veku a vyspelosti dieťaťa.

II. ČASŤ

Článok 26

1. Zriadi sa Výbor pre nedobrovoľné zmiznutia (ďalej len „výbor“) na vykonávanie funkcií ustanovených v tomto dohovore. Výbor bude zložený z 10 expertov s vysoko morálnym charakterom a uznávanou kvalifikáciou v oblasti ľudských práv, ktorí budú osobne vykonávať svoju funkciu a budú nezávislí a nestranní. Členov výboru zvolia zmluvné štáty podľa pomerného geografického zastúpenia. Náležitá pozornosť bude venovaná prospešnosti účasti osôb s príslušnou právnou praxou na práci výboru a vyváženému rodovému zastúpeniu.

2. Členovia výboru sa volia tajným hlasovaním zo zoznamu osôb, ktorých nominovali zmluvné štáty spomedzi svojich štátnych občanov, na dvojročných zasadnutiach zmluvných štátov, ktoré na tento účel zvoláva generálny tajomník Organizácie spojených národov. Na týchto zasadnutiach, na ktorých kvórum tvoria dve tretiny zmluvných štátov, budú zvolení do výboru tí, ktorí získajú najväčší počet hlasov a absolútnu väčšinu hlasov zúčastnených a hlasujúcich zástupcov zmluvných štátov.
3. Prvé voľby sa budú konať najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa nadobudnutia platnosti tohto dohovoru. Štyri mesiace pred dátum každých volieb sa generálny tajomník Organizácie spojených národov obráti listom na zmluvné štáty a vyzve ich, aby do troch mesiacov predložili nominácie. Generálny tajomník pripraví zoznam všetkých takto nominovaných osôb v abecednom poradí s uvedením zmluvného štátu, ktorý nominoval každého kandidáta a predloží tento zoznam všetkým zmluvným štátom.
4. Členovia výboru sa volia na obdobie štyroch rokov. Jedenkrát môžu byť znovu zvolení. Pre piatich členov zvolených v prvých voľbách sa však funkčné obdobie skončí po uplynutí dvoch rokov; okamžite po prvých voľbách predseda zasadnutia uvedeného v odseku 2 tohto článku vylosuje mená týchto piatich členov.
5. Ak člen výboru zomrie alebo odstúpi, alebo z akýchkoľvek iných príčin už nemôže naďalej plniť svoje povinnosti vo výbore, zmluvný štát, ktorý ho nominoval, vymenuje v súlade s kritériami stanovenými v odseku 1 tohto článku iného kandidáta spomedzi svojich štátnych občanov, aby doslúžil jeho funkčné obdobie, čo podlieha schváleniu väčšinou zmluvných štátov. Takéto schválenie sa považuje za dosiahnuté, ak polovica alebo viac ako polovica zmluvných štátov nedá negatívnu odpoveď do šiestich týždňov odvtedy, ako ich generálny tajomník Organizácie spojených národov informoval o navrhovanom vymenovaní.
6. Výbor si ustanoví svoj vlastný rokovací poriadok.
7. Generálny tajomník Organizácie spojených národov zabezpečí pre výbor potrebné prostriedky, personál a zariadenia pre efektívne plnenie jeho funkcií. Prvé zasadnutie výboru zvolá generálny tajomník OSN.
8. Členovia výboru majú nárok na zariadenia, výsady a imunity expertov delegovaných do Organizácie spojených národov, ako je ustanovené v príslušných článkoch Dohovoru o výsadách a imunitách Organizácie spojených národov.
9. Každý zmluvný štát bude spolupracovať s výborom a pomáhať jeho členom pri plnení ich mandátu v takom rozsahu funkcií výboru, ktorý zmluvný štát akceptoval.

Článok 27

Konferencia zmluvných štátov sa uskutoční najskôr po štyroch rokoch a najneskôr po šiestich rokoch od nadobudnutia platnosti tohto dohovoru za účelom zhodnotenia fungovania výboru a na rozhodnutie podľa postupu uvedeného v článku 44 odsek 2 o tom, či je vhodné presunúť monitorovanie tohto dohovoru na iný orgán – bez vylúčenia inej možnosti – v súlade s funkciami definovanými v článkoch 28 až 36.

Článok 28

1. Výbor spolupracuje v rámci právomocí udelených týmto dohovorom so všetkými relevantnými orgánmi, úradmi a špecializovanými agentúrami a fondmi Organizácie Spojených národov, so zmluvnými orgánmi zriadenými medzinárodnými nástrojmi, s osobitnými procesmi Organizácie Spojených národov a s relevantnými regionálnymi

medzivládnymi organizáciami alebo orgánmi, ako aj s príslušnými štátnymi inštitúciami, agentúrami alebo úradmi, ktoré sa zameriavajú na ochranu všetkých ľudí pred nedobrovoľnými zmiznutiami.

2. Výbor sa pri výkone svojho mandátu radí s ostatnými zmluvnými orgánmi zriadenými príslušnými medzinárodnými nástrojmi týkajúcimi sa ľudských práv, najmä s Výborom pre ľudské práva zriadeným Medzinárodným paktom o občianskych a politických právach, s cieľom zabezpečiť súlad ich jednotlivých zistení a odporúčaní.

Článok 29

1. Každý zmluvný štát predloží výboru prostredníctvom generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov do dvoch rokov od nadobudnutia platnosti tohto dohovoru pre dotknutý zmluvný štát správu o opatreniach, ktoré prijal za účelom splnenia svojich záväzkov podľa tohto dohovoru.
2. Generálny tajomník Organizácie Spojených národov prístupní túto správu všetkým zmluvným štátom.
3. Výbor posúdi každú správu a vydá také pripomienky, zistenia alebo odporúčania, ktoré považuje za vhodné. Pripomienky, zistenia alebo odporúčania sa oznámia dotknutému zmluvnému štátu, ktorý môže na ne reagovať z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť výboru.
4. Výbor môže takisto požiadať zmluvné štáty, aby poskytli doplňujúce informácie o vykonávaní tohto dohovoru.

Článok 30

1. Žiadosť o hľadanie zmiznutej osoby a jej nájdenie môžu predložiť výboru ako naliehavú príbuzní zmiznutej osoby alebo ich právni zástupcovia, ich obhajca alebo akákoľvek iná nimi splnomocnená osoba, ako aj iná osoba, ktorá má oprávnený nárok.
2. Ak výbor usúdi, že žiadosť o naliehavé opatrenie v súlade s odsekom 1:
 - (a) nie je zjavne neopodstatnená,
 - (b) nepredstavuje zneužitie práva na podanie takej žiadosti,
 - (c) bola riadne predložená príslušným orgánom dotknutého zmluvného štátu, teda orgánom oprávneným začať vyšetrovanie, ak taká možnosť existuje,
 - (d) nie je nezlučiteľná s ustanoveniami tohto dohovoru a
 - (e) tá istá vec sa už neprejednáva v rámci iného konania medzinárodného vyšetrovania alebo urovnania rovnakej povahy,požiada dotknutý zmluvný štát, aby mu v lehote stanovenej výborom poskytol informácie o situácii hľadanej osoby.
3. V zmysle informácií, ktoré poskytne dotknutý zmluvný štát podľa odseku 2, môže výbor odoslať zmluvnému štátu odporúčania, vrátane žiadosti, aby zmluvný štát prijal všetky potrebné opatrenia, ako aj dočasné opatrenia na zistenie miesta pobytu a ochranu dotknutej osoby v súlade s týmto dohovorom a aby informoval výbor do určenej lehoty o prijatých opatreniach zohľadňujúcich naliehavosť situácie. Výbor informuje osobu, ktorá podala žiadosť o naliehavé opatrenie, o svojich odporúčaníach a o informáciách, ktoré jej poskytne daný štát, akonáhle ich bude mať k dispozícii.

4. Výbor bude pokračovať vo svojom úsilí pracovať s dotknutým zmluvným štátom dovtedy, kým sa osud hľadanej osoby nevyrieši. Osoba, ktorá podala žiadosť, bude priebežne informovaná.

Článok 31

1. Zmluvný štát môže pri ratifikácii tohto dohovoru alebo kedykoľvek neskôr vyhlásiť, že uznáva príslušnosť výboru prijímať a posudzovať oznámenia od alebo v mene jednotlivcov patriacich pod ich právomoc, ktorí tvrdia, že sú obeťami porušenia ustanovení tohto dohovoru zo strany toho zmluvného štátu. Výbor neprijme žiadne oznámenie týkajúce sa zmluvného štátu, ktorý neurobil také vyhlásenie.
2. Výbor posúdi oznámenie ako neprípustné, ak:
 - (a) oznámenie je anonymné,
 - (b) oznámenie predstavuje zneužitie práva na podanie takých oznámení alebo je nezlučiteľné s ustanoveniami tohto dohovoru,
 - (c) tá istá vec sa už prejednáva v rámci iného konania medzinárodného vyšetrovania alebo urovnania rovnakej povahy, alebo ak
 - (d) neboli vyčerpané všetky dostupné vnútroštátne opravné prostriedky. Toto pravidlo sa nepoužije, ak sa žiadosť o opravné prostriedky neodôvodnene predĺžila.
3. Ak výbor usúdi, že oznámenie spĺňa požiadavky stanovené v odseku 2, odovzdá oznámenie dotknutému zmluvnému štátu, pričom ho požiada o poskytnutie zistení a pripomienok v lehote stanovenej výborom.
4. Kedykoľvek po doručení oznámenia a pred dosiahnutím stanovenie skutkového stavu, môže výbor odoslať dotknutému zmluvnému štátu na jeho naliehavé posúdenie žiadosť, aby zmluvný štát prijal potrebné dočasné opatrenia na to, aby sa predišlo prípadnému nenapraviteľnému poškodeniu obetí údajného násillia. Ak výbor využije svoje oprávnenie, neznamená to automaticky rozhodnutie o prípustnosti alebo o skutkovom stave oznámenia.
5. Preskúmanie oznámení podľa tohto článku výbor uskutoční na neverejných zasadnutiach. Informuje autora oznámenia o odpovediach poskytnutých dotknutým zmluvným štátom. Keď sa výbor rozhodne ukončiť proces, oznámi svoje stanoviská zmluvnému štátu a autorovi oznámenia.

Článok 32

Zmluvný štát tohto dohovoru môže kedykoľvek vyhlásiť, že uznáva príslušnosť výboru prijímať a posudzovať oznámenia, v ktorých jeden zmluvný štát tvrdí, že druhý zmluvný štát si neplní svoje záväzky podľa tohto dohovoru. Výbor neprijme žiadne oznámenia týkajúce sa zmluvného štátu, ktorý neurobil také vyhlásenie, ani oznámenia od zmluvného štátu, ktorý neurobil také vyhlásenie.

Článok 33

1. Ak výbor dostane spoľahlivú informáciu naznačujúcu, že niektorý zmluvný štát vážne porušuje ustanovenia tohto dohovoru, môže po konzultácii s dotknutým zmluvným štátom požiadať jedného alebo niekoľkých svojich členov, aby vykonali návštevu a bezodkladne podali o nej správu.

2. Výbor písomne upovedomí dotknutý zmluvný štát o svojom úmysle zorganizovať návštevu, pričom uvedie zloženie delegácie a účel návštevy. Zmluvný štát odpovie výboru v primeranej lehote.
3. Na základe opodstatnenej žiadosti zmluvného štátu môže výbor rozhodnúť o odložení alebo zrušení návštevy.
4. Ak zmluvný štát súhlasí s návštevou, výbor a dotknutý zmluvný štát budú spolupracovať, aby určili postupy návštevy a zmluvný štát poskytne výboru všetky potrebné prostriedky pre úspešnú realizáciu návštevy.
5. Výbor po svojej návšteve oznámi dotknutému zmluvnému štátu svoje zistenia a odporúčania.

Článok 34

Ak výbor dostane informácie, o ktorých sa domnieva, že obsahujú podložené fakty naznačujúce, že na území pod právomocou niektorého zmluvného štátu sa v rozsiahlom meradle a systematicky uskutočňuje nedobrovoľné zmiznutie, môže potom, ako si vyžiada od dotknutého zmluvného štátu všetky relevantné informácie o situácii, naliehavo predložiť danú vec do pozornosti Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov prostredníctvom generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.

Článok 35

1. Výbor má právomoc výlučne vo vzťahu k nedobrovoľným zmiznutiam, ktoré nastali po nadobudnutí platnosti tohto dohovoru.
2. Ak sa niektorý štát stane zmluvnou stranou tohto dohovoru po nadobudnutí jeho platnosti, záväzky toho štátu voči výboru sa budú vzťahovať iba na nedobrovoľné zmiznutia, ktoré nastali po nadobudnutí platnosti tohto dohovoru pre dotknutý štát.

Článok 36

1. Výbor predkladá výročnú správu o svojej činnosti podľa tohto dohovoru zmluvným štátom a Valnému zhromaždeniu Organizácie Spojených národov.
2. Pred zverejnením zistenia o zmluvnom štáte vo výročnej správe, sa dotknutý zmluvný štát vopred informuje a poskytne sa mu primeraný čas na odpoveď. Tento zmluvný štát môže požiadať o zverejnenie svojich pripomienok alebo zistení v správe.

III. ČASŤ

Článok 37

Nič v tomto dohovore nemá mať vplyv na ustanovenia, ktoré viac prispievajú k ochrane všetkých ľudí pred nedobrovoľným zmiznutím a ktoré môžu by obsiahnuté:

- (a) v právnom poriadku zmluvného štátu,
- (b) v medzinárodnom práve platnom pre ten štát.

Článok 38

1. Tento dohovor je otvorený na podpis všetkým členským štátom Organizácie Spojených národov.
2. Tento dohovor podlieha ratifikácii všetkými členskými štátmi Organizácie Spojených národov. Ratifikačné listiny sa uložia u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.
3. Tento dohovor je otvorený na prístupenie všetkým členským štátom Organizácie Spojených národov. Prístup sa vykoná uložením listiny o prístupe u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.

Článok 39

1. Tento dohovor nadobúda platnosť v tridsiaty deň nasledujúci po dni uloženia dvadsiatej ratifikačnej listiny alebo listiny o prístupe u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.
2. Pre každý štát, ktorý ratifikuje alebo pristúpi k tomuto dohovoru po uložení dvadsiatej ratifikačnej listiny alebo listiny o prístupe, nadobudne tento dohovor platnosť v tridsiaty deň nasledujúci po dni uloženia ratifikačnej listiny alebo listiny o prístupe toho štátu.

Článok 40

Generálny tajomník Organizácie Spojených národov oznámi všetkým členským štátom Organizácie Spojených národov a všetkým štátom, ktoré podpísali tento dohovor alebo k nemu pristúpili nasledovné:

- (a) podpisy, ratifikácie a prístupy podľa článku 38,
- (b) dátum nadobudnutia platnosti tohto dohovoru podľa článku 39.

Článok 41

Ustanovenia tohto dohovoru platia pre všetky časti federálnych štátov bez akýchkoľvek obmedzení alebo výnimiek.

Článok 42

1. Každý spor medzi dvoma alebo viacerými zmluvnými štátmi týkajúci sa výkladu alebo uplatňovania tohto dohovoru, ktorý nie je možné vyriešiť rokovaním alebo postupmi, ktoré sú výslovne ustanovené v tomto dohovore, sa na žiadosť jedného z nich postúpi na rozhodcovské konanie. Ak do šiestich mesiacov od dátumu žiadosti nebudú zmluvné strany schopné dohodnúť sa na organizácii rozhodcovského konania, ktorákoľvek z týchto zmluvných strán môže postúpiť daný spor na Medzinárodný súdny dvor na základe žiadosti, ktorá je v súlade so Štatútom Medzinárodného súdneho dvora.
2. Každý štát môže pri podpise alebo ratifikácii tohto dohovoru alebo prístupe k nemu vyhlásiť, že sa necíti byť viazaný odsekom 1 tohto článku. Ostatné zmluvné štáty nebudú viazané odsekom 1 tohto článku ku každému zmluvnému štátu, ktorý urobil také vyhlásenie.

3. Každý zmluvný štát, ktorý urobil vyhlásenie v súlade s ustanoveniami odseku 2 tohto článku, môže toto vyhlásenie vziať kedykoľvek späť oznámením generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov.

Článok 43

Tento dohovor sa nedotýka ustanovení medzinárodného humanitárneho práva, ani záväzkov Vysokých zmluvných strán štyroch Ženevských dohovorov z 12. augusta 1949 a ich dvoch Dodatočných protokolov z roku 1977 ani pre každý zmluvný štát dostupnej možnosti splnomocniť Medzinárodný výbor Červeného kríža, aby navštívil miesta väzby v situáciách, na ktoré sa nevzťahuje medzinárodné humanitárne právo.

Článok 44

1. Každý zmluvný štát tohto dohovoru môže navrhnúť zmenu a doplnenie a predložiť ich generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov. Generálny tajomník Organizácie Spojených národov oznámi navrhované zmeny a doplnenia zmluvným štátom tohto dohovoru so žiadosťou, aby sa vyjadrili, či podporia konferenciu zmluvných štátov za účelom posúdenia a hlasovania o návrhu. V prípade, ak do štyroch mesiacov odo dňa takého oznámenia najmenej jedna tretina zmluvných štátov podporí takú konferenciu, generálny tajomník zvolá konferenciu pod záštitou Organizácie Spojených národov.
2. Každú zmenu a doplnenie prijaté dvojtretinovou väčšinou prítomných zmluvných štátov a hlasujúcich na konferencii predloží generálny tajomník Organizácie Spojených národov všetkým zmluvným štátom na schválenie.
3. Zmena a doplnenie podľa odseku 1 tohto článku nadobudne platnosť, keď ich dve tretiny zmluvných štátov tohto dohovoru schvália v súlade so svojimi príslušnými ústavnými postupmi.
4. Keď zmeny a doplnenia nadobudnú platnosť, budú záväzné pre tie štáty, ktoré ich schválili, pričom ostatné zmluvné strany budú naďalej viazané ustanoveniami tohto dohovoru a akoukoľvek predchádzajúcou zmenou, ktoré schválili.

Článok 45

1. Tento dohovor, ktorého znenia v arabčine, čínštine, angličtine, francúzštine, ruštine a španielčine majú rovnakú platnosť, sa uloží u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.
2. Generálny tajomník Organizácie Spojených národov zašle overené kópie tohto dohovoru všetkým štátom uvedeným v článku 38.